

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus IX. De Apostatis & reiterantibus Baptisma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

zur, e. 1. h. t. Ordinati ab iis executione carent, sine facili spe consequendae dispensationis: nisi sublit ignorantia, quae faciet Episcopum dispensate cum iis posse, cap. 2. ubi Gloss. hoc tit.

3 Irregularitatem non videntur schismatici contrahere, cum nullibi eius fiat mentio. Nam quod attinet ad d. can. qui contra, continet is poenas per hominem imponendas. In can. in nomine Domini dist. 23. fit quidem mentio anathematis ipso facto incurrendi, de positionis autem ferendae potius quam latae sententiae. In cap. 2. h. t. fit mentio suspensionis, non etiam irregularitatis. Quid si conjuncta fuerit haeresis, habebit locum d. can. inter, qui dicit in haeresi schisma deficere. Non tamen conjuncta est semper, quamvis e converso haeresis semper sit schisma, & haeretici possint dici schismatici. Videantur aliae poenae in c. 117. eod. in 6.

TITULUS IX.

De Apostatis & reiterantibus Baptisma.

SUMMARIUM.

- 1. Apostasia quid est & quoruplex, ejusque poena.
- 2. Religiosi ad aliam Religionem transeuntes an excommunicati.
- 3. Ejectus ex Ordine suo sua culpa an & quatenus transire ad aliam Religionem possit.
- 4. Ordinatus post reconciliationem sine dispensatione an sit suspensus?
- 5. Iterantes baptisma graviter peccant.
- 6. Eorum poena Iure Canonico saliter baptizatus est Irregularis.
- 7. An & rebaptizans.

1 A Postasia est haeresi gravior, cum non in parte tantum susceptam fidem deserat, sed in totum. Estque duplicis generis: una propria, quando quis ad Judaismum vel paganismum deficit, qualis incurrit eandem poenas, quas haeticus, quo est potior, can. non potest. II. q. 7. c. contra d. haeret. in 6. Sacerdotes, Diaconi, si lapsi fuerint, thurificando ido-

lis, & postea iterum certamen ineuntes, sine fide & sincerè, non simulatè reclusi honorum quidem recipiunt, non tamen ad eorum ministerium admittuntur, can. Presbiteros dist. 50. Altera est impropria, quae ob religiosus professus claustrum, abjecta habitus deserit, animo non reverendi, quales hoc excommunicationem incurrit, cap. 2. de ne Clerici vel Monachi etc. Si ut habitus resumatur adduci nequeat, carceribus retinendus, donec resipiscat, c. 5. h. t. Ordinatus in ejusmodi statu suspensionem incurrit dispensabilem, nisi per Pontificem. Ita ut fin. h. t. Quae suspensio accipiendi non de sacro Ordine suscepto inter se, non potest dumtaxat fiat mentio in d. c. fin. non tamen minori, cujus susceptioni hoc in cetero invenitur suspensio adnexa; & sine poena non inferatur.

Q I. An poenam istam incurram Religiosi transeuntes ad aliam Religionem? R. N. velle Gl. & Abbatem in c. ex parte supra ordin. si licite transeant, non peccant in suo Superiore, qua de re actum in Regularibus. Relinquens enim statum proprium, & alium non valide adsumens, in re lata videtur judicandus & puniendus. Non est autem ullus locus, ex quo colligatur ista excommunicatio hoc in casu: nisi in quo aliquis ex Mendicantium ordine transiit ordinem non mendicantium, qualiter excommunicatur, Extravag. 1. de Regularibus. Excommunicatio saltem in transeunte ad aliam Religionem strictiorem cessat, cum hoc textus iste non loquatur, & quia non potest extendendus non veniat ultra calum communi- hendum. Ubi nihil videtur facere licentia prioris, cum in dicto textu sola exceptio sententia R. P. Et hoc de jure communi licentia test Ordini alicui esse indultum specialiter quod privilegium. Suarez De censuris Dist. 1. sect. 10.

Q II. An ejectus ex Ordine suo, licetque privatus sua culpa, indigeat ultra transeundi ad aliam Religionem? R. N. videri prima facie non indigere, ex eo quod non sit cogendus manere in sacro claustris, ejectus, ut quaecumque Religio illi ingredi illi liberum esse debeat, atque

turibus sit. Et facit, quod non possit dici transire ad aliam Religionem, qui non est ulli Religioni subiectus. Oppositum tamen videtur verius, cum *d. Extrav. 2.* generalem contineat prohibitionem, & habeat unicam tantum exceptionem, licentiam scilicet Sedis Apostolicæ. Nec facit, quod sit dimissus à sua Religione; nam nihilominus vere Religiosus istius est Religionis, ut prohibito *d. Extravag. 1.* in eoloco habeat. Et facit, quod possit alias aperiri via ad transitum in Religionem alienam in fraudem istius Extravagantis. Nec est omnino inconveniens, ut eiectionis absque habitu in sæculo maneat, donec misericordiam obtinere mereatur à Sede Apostolica, præsertim cum illi sit licentia arctior vel æqualem Religionem ingrediendi. Ad quam rem non indiget ulla licentia, cum isto in casu, non loquatur *d. Extrav. 1.* quæ tantum in Mendicantibus locum habet transiensibus ad Ordinem non Mendicantium: est enim pœnalis pœna autem non extendenda, Ita ferè Suarez *d. locon. 10.*

Q. II. An post reconciliationem ordinatus citra dispensationem sit suspensus? R. Hoc videtur posse, per verba *d. e. fin. quantumlibet suo fuerit reconciliatus Abbas*, quod per istam apostasiam videatur contraxisse quamdam irregularitatem. Verius tamen, ordinato exercitium sui Ordinis non esse denegandum, cum *d. e. finali* tantum puniatur. Ordo susceptus in Apostasia: quo modo verba superius relata referenda sunt ad eum, qui in apostasia est ordinatus, cui reconciliatio non prodest ad Ordinis ita suscepti executionem, non etiam ante suscepti, ex clausula *d. e. fin.* in verbis, *in Ordine suscepto*. Injungitur autem Prælati, ut fugitivos inquirent, & in Monasteriis suis recipi faciant, nisi scandalum obstat, tunc enim & in aliis collocabunt; inobedientes faciant publicè denunciari excommunicatos, *e. fin. sup. de Regularib.* Quod & statuitur ibi de eiectionis iniuste; nam qui legitime per sententiam sunt eiectionis aut dimissi, desinunt esse membrum illius Ordinis, ut non censeantur apostatæ, nec possint cogi reverti, Navar. *conf. 79. de Regularib.* Clerici in maioribus positi ordinibus habitum & tonsuram gerere debent, non etiam in minoribus tantum. Qui si monachi non gestaverint, clericali privilegio non ad-

juvantur, *e. in audientia 25. inf. de sent. excom. c. 1. h. r.* nisi excusetur causa iusta, veluti periculi, merus infirmitatis, maximè accedente Superioris auctoritate.

Alteri huius Rubricæ pars est de reiterantibus. Baptisma: quorum peccatum est grave, *can. cui licet cum seq. de consec. Dist. 4.* cum sit contra substantiam Sacramenti, illud tentare in subiecto incapaci, & contra eius significationem, quæ est, quod Christo con crucifigamur, qui semel tantum est mortuus, ut videatur secundo crucifigi per iteratum ab aliquo baptisma.

Pœna à jure civili imposita est supplicium tam baptizanti quàm baptizato, modo sit capax per ætatem, *l. 2. Cod. de sanctum baptis. iter. Jure Canonico iterato baptizatus est irregularis, can. qui in aliquo Dist. 51. can. qui in qualibet l. 9. 7.* Idem censendum de eo, qui ab hæretico est baptizatus, nisi vel ætas excuset, vel ignorantia, *can. Placuit & can. eos de cons. dist. 4.* cum culpa desit. Quo modo quod dicitur in *d. can. qui in qualibet*, accipendum de ætate adulta, in qua sensus est ad committendam culpam Covar. *ad Clem. si furiosus p. 1. in princ. n. 8.* culpam cessante facit præcisæ coactio, quæ tollit voluntatem; non etiam merus, qui non ponit simpliciter involuntarium, ut dictum sup. *de his qui vi &c.* ut non excuset à culpa iterationis Baptismi, quam non minuit.

Q. An rebaptizans sit irregularis? R. Ita videri per *e. 2. h. r.* in quo acolytus ministrans sit irregularis. Quod multò magis dicendum de rebaptizante, qui gravius peccat, exercendo nefandum ministerium Covar. *d. num. 8.* secundum communem opinionem. Idque ipso facto, per *d. e. 2.* ubi dicitur, *ad Ordines promo veri non valebit*, nulla facta mentione sententiæ. Et hoc ita in crimine publico, non etiam in occulto, juxta textum in *d. e. 2.* qui videtur admittere promotionem in occulto, non facta dispensationis mentione. Facit, quod non detur alibi locus irregularitatem hoc in casu impo-nens. Abbas *ad d. e. 2. num. 1.* Non procedet etiam hæc pœna in eo, qui per ignorantiam baptizat iterato, ut nec in eo, qui dubitans rebaptizat sub conditione, cum desit culpa.